

244 Középkori kolostor-romot tárnak fel a Ságvári-ligetben

A Ságvári-ligeti buszmegállótól néhány méterre fekvő, homokkal leszórt futballpálya egyik végét néhány napra régészek vették birtokukba. Csak az egyik kapufa áll, a másik helyén körülkerítették a térséget. A fölbeásott folyosók falmetszetében legfeljebb szemét van, porcelán és üvegcserepek — talán az egykori Szép Juhásznő fogadó vízvezes palackjainak darabjai —, alatta agyagrég, legalul pedig faragott kövek.

A régészek feltevése szerint ezek középkori épületmaradványok, valószínűleg az 1300-as években épült híres pálosrendi szt. Lőrinc kolostor későbbi bővítményének romjai. A régészek tudták, hogy a bozotos köztelek — amely hosszú ideig senki földje volt, s később a MÁV vette birtokába — feltárássra vár. Egyes falmaradványok több mint egy méternyire kimagasodnak a földből. Feltárás itt még nem volt, tudomásuk szerint sohasem, 1846-tól, az első kolostori ásásoktól kezdve. Most sem került volna még sor itt a régészeti munkára, ha nem itt csinál az erdőszett futballpályát. A régészek félnek, hogy a futballozó gyerekek még jobban tönkre teszik a maradványokat. Meg akarták menteni, és egyben meg is tudni végre, mit rejt a föld. A futballpálya másik végén ugyanebben az időben vízlevezető aknárt ásó parasztek emberek is faragott köveket találtak.

A régészek most végzik a felmérést, a romok helyének pontos meghatározását. Azután berajzolják őket a régészeti térképbe, a többi feltárt kolostorrészlet közé.

— A futballpálya északi, elkerített részén a négyzet alakú épületmaradvány torony lehetett — mondta dr. Zolnay László, a Budapesti Történeti Múzeum tudományos munkatársa. — Önálló harangtorony, vagy erődial saroktoronya, kaputorony. Két ablak és egy ajtó maradványait megtaláltuk, meg egy »perselyt«, amelyen a vasajtó forgott. A torony a XV. század második felében épülhetett. Az alapozási rétegben XV. századi grafitos kerámiát találtunk. Ott, ahol az aknárt ásó munkások kövekre bukkantak, 1,25—1,30 méter széles fal került elő, s vele párhuzamosan, tőle hét és fél méter távolságban egy másik

fal. Ez a kettős falrendszer, úgy tűnik, a toronyhoz vezet, egyidős vele, s valaha épületet zárhatott közre. A két fal déli végében az épület két belső sarkát meg is találtuk, az eredeti habarcs meg is maradt rajta. A templom fő homlokzatának előterébe esett. Talán zárandokház volt, s a térség búcsúhely: itt őrizték Remete szt. Pál ereklyéit 1381-től kezdve, amikor Nagy Lajos király győzelmes csatája után hazahozatta Velenceből.

A kolostor kútja is feltáratlan még. Barokk szűk kupola fedi, amely alatt három méterre kiszélesedik a kút. Nemrégén könnyűbúvárok szálltak le. Gumicsónakon küldték utánuk az oxigénpalackokat. Kiderült, hogy a kút 22 méter mély, a vize 18 méter. Nagy teljesítményű szivattyút kérnek majd az árvízvédelmi hatóságtól, kiszivattják a vizet, hogy a kút belsejében tudjanak dolgozni a régészek. Arra számítanak, hogy itt is középkori anyagot találnak.

— Errefelé voltak a gazdasági épületek, műhelyek. Orgonaépítők, üvegablakkészítők, szobrászok dolgoztak a kolostorban.

— Északkeleti és északnyugati irányban is, amerre a kitaposott gyalogösvény vezet, vannak még feltáratlan részek.

— A most feltárt leleteket hogyan konzerválják? — kérdeztem dr. Zolnay Lászlótól.

— Munka közben kiderült, hogy nincs most elég emberünk. A Budapesti Történeti Múzeumnak 22 munkása van. Velünk hárman dolgoztak. A többiek máshol ásnak. Budapest határán túl is. Az Országos Műemléki Felügyelőség sem tud pillanatnyilag munkásokat adni. Most a kiásott leletekre rátesszük újra a földet, s az ideiglenes kerítést meghagyjuk. A tervek szerint néhány év múlva teljesen feltárják majd a kolostort.

Addig föld védi, rejt, ismeretlen romjait a hajdani kolostornak, olasz építésztek remekének, amelynek hírét Bonfini messze elvitte Európába. Királyok kedvelték, 3—500 szerzetesnek volt otthona. Fráter György egy ideig a sáfára, szent Lőrinc az alapító tagja volt, és azt mondják, olyan hatalmas épületkomplexum volt, hogy árnyéka a budai várpalotáig ért. (t.)

Budapestre vonatkozó újságcikkek		OSZTÁLYOZÁS	
Szerző: (7.)	Cím: Középkori kolostor-romot tárnak fel a Ságvári-ligetben	Hely: Ságvári-liget	Tárgy: 902.6
Forrás: Magyar Nemzet	1964. máj. 23.	Idő: "1964"	Személy: 902.6
(Hely)	(Idő)	(Köt. v. füz.)	(Oldal)
			Helyszám